

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

Kennismiddag aardwarmte deelsessie ronde 1

Gelaagdheid vergunningen
aardwarmte uit diepe ondergrond

05-02-2026 | Fré Hipgrave Ederveen

Deelsessie ronde 1: Gelaagdheid vergunningen

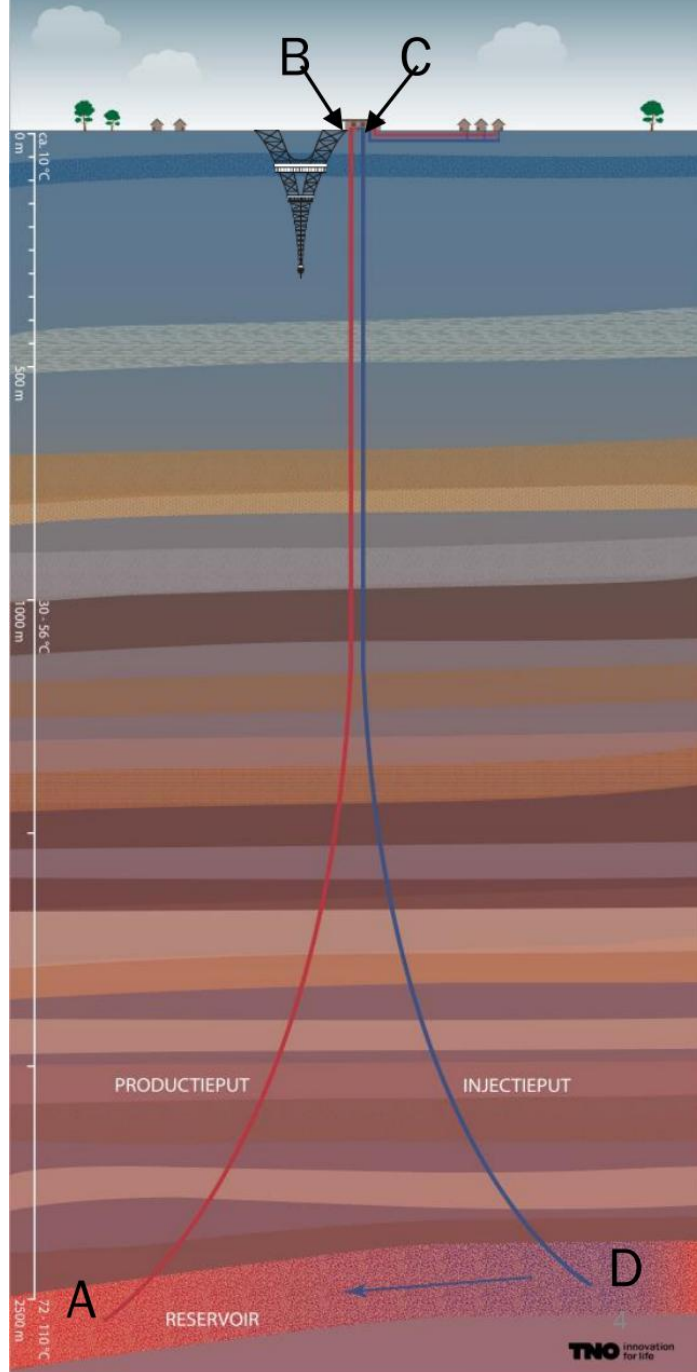
Geothermie ⇔ Aardwarmte

Geothermie varianten

Vergunningenprocedure
aardwarmte

Omgevingswet ≠ Mijnbouwwet

Uitdagingen in de praktijk

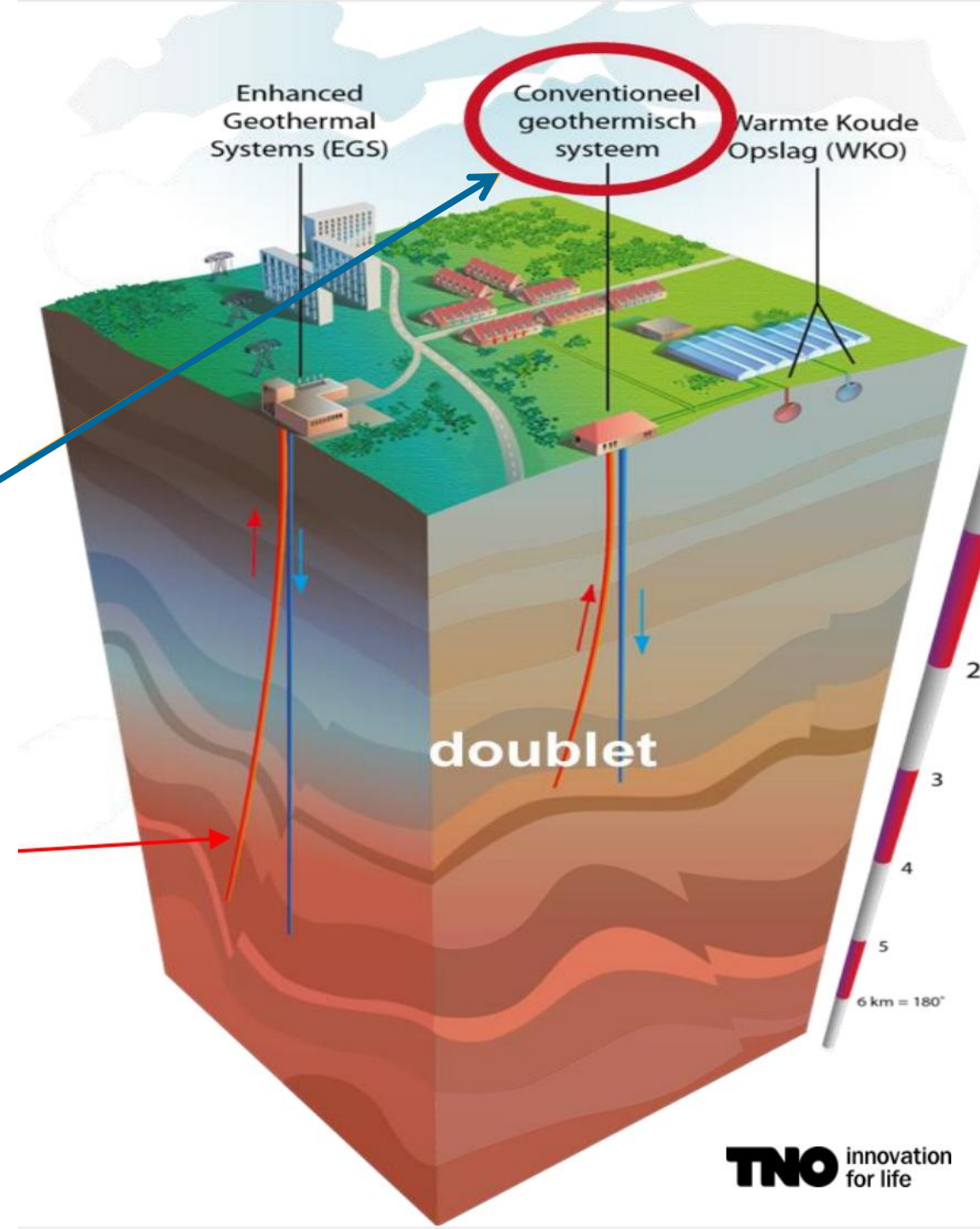
Geothermie ⇔ Aardwarmte

- › water vormt medium voor warmte
- › doorlatende gesteente laag en goede verbinding tussen injectie- en productieput gewenst (D -> A)
- › onttrekt enkel warmte
 - laag koelt af
- › productie en injectie in balans
 - onttrekt geen vloeistof of vrij gas uit ondergrond
- › wereldwijd vele tientallen jaren toegepast en in Nederland sinds 2007
- › Mijnbouwwet: vanaf 500 meter

Geothermie varianten

- › Bodem Energie
 - tot 500 meter
 - WKO: warmte-koude opslag
 - HTO: hoge temperatuur opslag
- › Geothermie
 - 500 tot 1500 meter
 - HTO: hoge temperatuur opslag
- › 'Diepe' Geothermie
 - 1500 tot 4000 meter
 - 'Ultradiepe' Geothermie
 - > 4000 meter

Vergunningen-procedure aardwarmte

1

Aanvraag toewijzing zoekgebied

18 weken

Wettelijke (minimale) termijn van ontvangst tot beslissing (+ 4 weken verlenging mogelijk)

2

Aanvraag startvergunning

+

+

32 weken

Wettelijke termijn van ontvangst tot beslissing (+ 8 weken verlenging mogelijk)

3

Aanvraag vervolgvvergunning

12 weken of 30 weken

Wettelijke (minimale) termijn van ontvangst tot beslissing

Aardwarmte opsporen of winnen is verboden zonder startvergunning of vervolgvvergunning

- enkel houder zoekgebied aardwarmte kan startvergunning aardwarmte aanvragen

Alleenrecht zoekgebied aardwarmte

- anderen in de gelegenheid stellen
- geldigheidsduur 4 + 1 jaar
- niet overdraagbaar, houders toevoegen wel mogelijk

Houder toewijzing zoekgebied vraagt startvergunning aardwarmte aan

- gaat vergezeld van aanvraag instemming aanwijzing uitvoerder
- geldigheidsduur 2 + 1 jaar
- overdraagbaar

Houder startvergunning vraagt vervolgvvergunning aardwarmte aan

- geldigheidsduur hangt ervan af, gewoon 30 jaar
- overdraagbaar

Vergunningen-procedure aardwarmte

1
Aanvraag toewijzing
zoekgebied

18 weken
Wettelijke (minimale) termijn van
ontvangst tot beslissing (+ 4 weken
verlenging mogelijk)

2
Aanvraag
startvergunning

32 weken
Wettelijke termijn van ontvangst
tot beslissing (+ 8 weken
verlenging mogelijk)

3
Aanvraag
vervolgv vergunning

**12 weken of
30 weken**
Wettelijke (minimale) termijn
afhankelijk van aardwarmte

Aanvraagvereisten toewijzing zoekgebied aardwarmte

- [Artikel 24e Mijnbouwwet & Artikel 1.3b.1 Mijnbouwregeling](#)
- [brandedocument toewijzing zoekgebied aardwarmte](#)
- [format aanvraag toewijzing zoekgebied aardwarmte](#)

Anderen in de gelegenheid stellen & rangschikking

- [Artikel 24f Mijnbouwwet](#)
- [Artikel 24j Mijnbouwwet](#)

Geldigheidsduur 4 jaar + eenmalige verlenging met 1 jaar

- [Artikel 24k Mijnbouwwet](#)

Weigeringsgronden

- [Artikel 24i Mijnbouwwet](#)

Vergunningen- procedure aardwarmte

Aanvraagvereisten startvergunning aardwarmte

- [Artikel 24o Mijnbouwwet](#) & [Artikel 1.3b.2 Mijnbouwregeling](#)
- [brachedocument startvergunning aardwarmte](#)
- [format aanvraag startvergunning aardwarmte](#)

Toetsingskader en weigeringsgronden

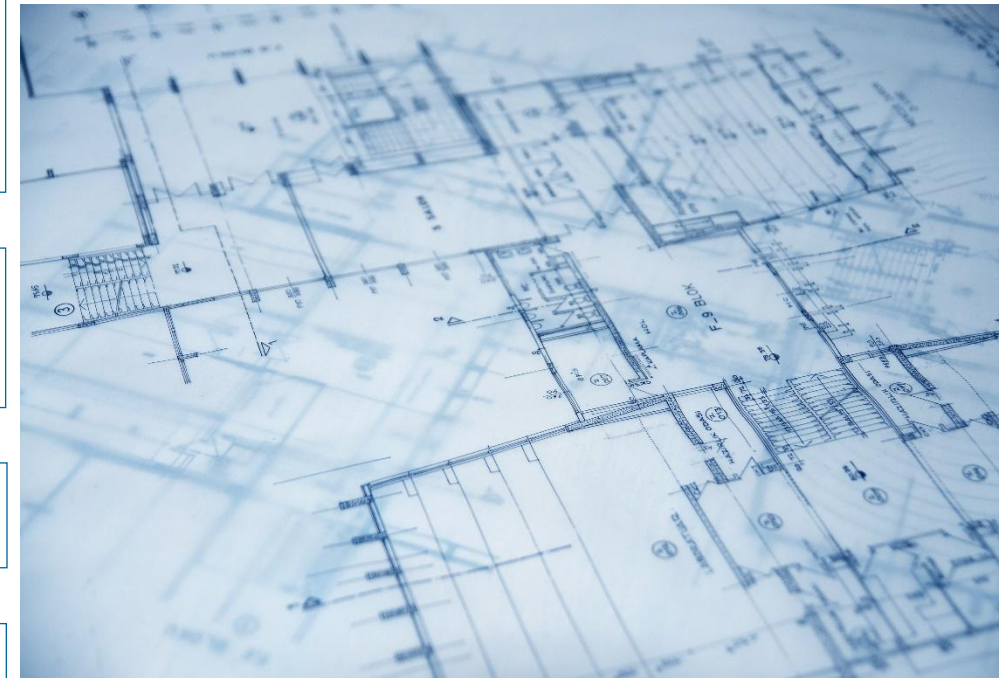
- [Artikel 24t Mijnbouwwet](#)
- [Artikel 29p Mijnbouwbesluit](#) & [Artikel 29q Mijnbouwbesluit](#)

Geldigheidsduur 2 jaar + eenmalige verlenging met 1 jaar

- [Artikel 24v Mijnbouwwet](#)

Overdragen

- [Artikel 24ad Mijnbouwwet](#)

Vergunningen-procedure aardwarmte

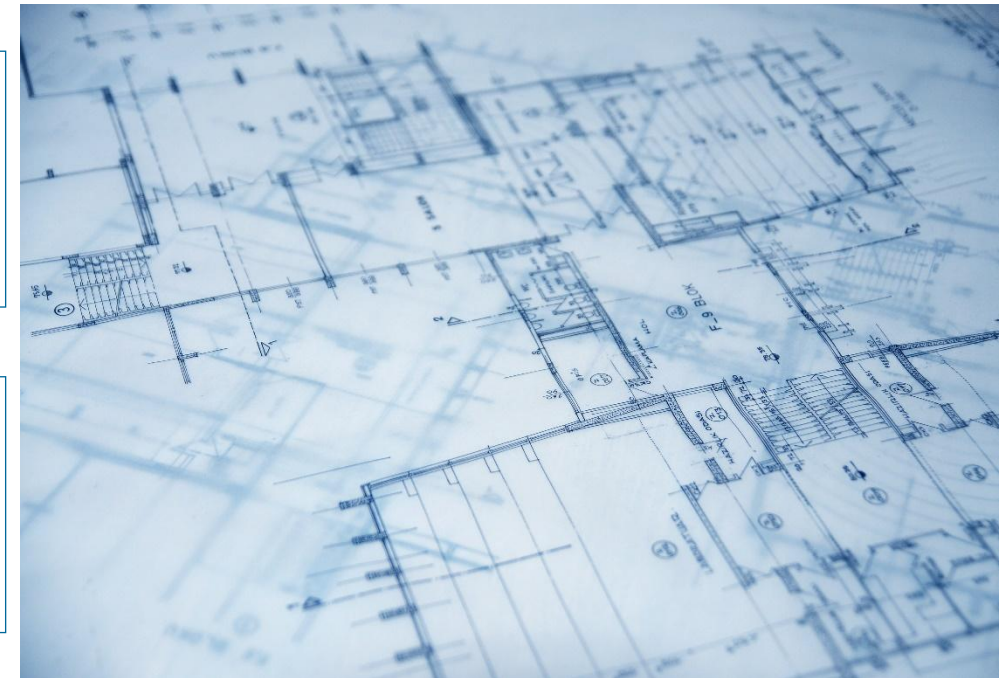

Instemming aanwijzing uitvoerder aardwarmte

- aanvraag startvergunning samen met verzoek instemming uitvoerder
- uitvoerder hoeft niet de vergunninghouder te zijn
- vergunninghouder kan een derde contracteren

Grondslag, indieningseisen en branchedocument

- [Artikel 24z Mijnbouwwet](#) & [Artikel 1.3b.3 Mijnbouwregeling](#)
- [Branchedocument instemming aanwijzing uitvoerder aardwarmte](#)
- [Format verzoek instemming uitvoerder aardwarmte](#)

Vergunningen- procedure aardwarmte

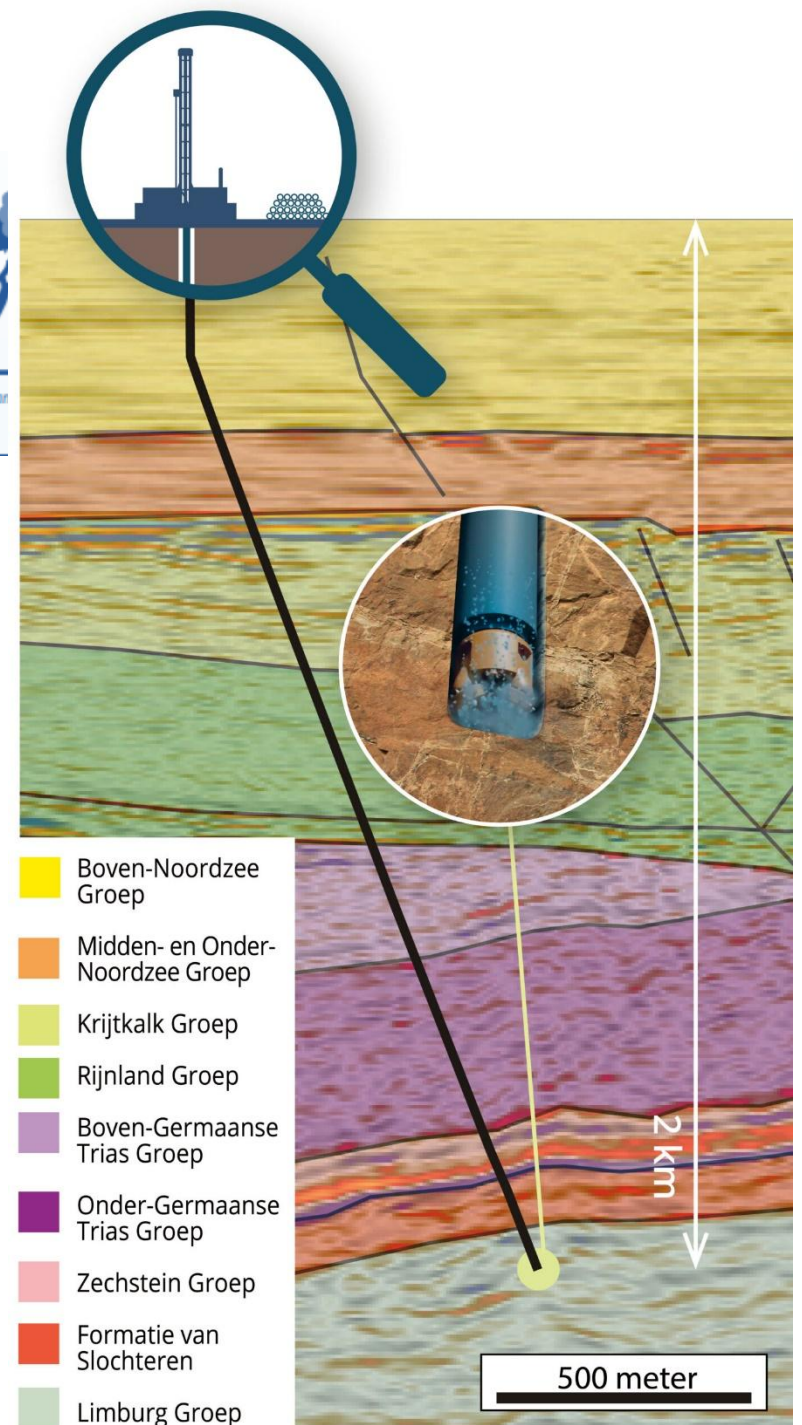

Uitvoerder aardwarmte dient werkplan in bij SodM

- werkplan vermeldt alle in een vergunningsgebied uit te voeren mijnbouwactiviteiten
- jaarlijks voortschrijdend vijfjarenplan

Uitvoerder aardwarmte dient werkprogramma in bij SodM

- informatievoorziening in verband met boorgaten
 - aanleggen, uitbreiden, wijzigen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen
 - [Afdeling 8.2 Mijnbouwregeling](#)

Vergunningen-procedure aardwarmte

1

Aanvraag toewijzing zoekgebied

18 weken

Wettelijke (minimale) termijn van ontvangst tot beslissing (+ 4 weken verlenging mogelijk)

2

Aanvraag startvergunning

+

32 weken

Wettelijke termijn van ontvangst tot beslissing (+ 8 weken verlenging mogelijk)

3

Aanvraag vervolvergunning

12 weken of 30 weken

Wettelijke (minimale) termijn van ontvangst tot beslissing

Milieueffectbeoordeling diepboring

- Implementatie van Europese regelgeving¹
- Enkel diepboringen aangewezen voor aardwarmte
- [§ 16.4.2 Omgevingswet](#) & [Afdeling 11.2 Omgevingsbesluit](#) ([Bijlage V Omgevingsbesluit](#))

Project-mer-beoordeling

- Milieueffecten van project in beeld brengen
- Beoordelen 'wel' of 'geen' aanzienlijke milieueffecten
- Doorgaans 'geen' voor diepboringen, want tijdelijk en niet te verwachten in Nederland²
- Beslissing bijlage bij besluit omgevingsvergunning

¹gekozen voor integratie in omgevingsvergunningen, omdat hiermee 'het recht wordt verkregen om het project uit te voeren'

²"Deze [geothermische] boringen veroorzaken weinig milieubelasting", zie onder andere [Staatsblad 1999, 224](#) | [Overheid.nl](#) > [Officiële bekendmakingen](#)

Vergunningen-procedure aardwarmte

1
Aanvraag toewijzing
zoekgebied

18 weken
Wettelijke (minimale) termijn van
ontvangst tot beslissing (+ 4 weken
verlenging mogelijk)

2
Aanvraag
startvergunning

+

32 weken
Wettelijke termijn van ontvangst
tot beslissing (+ 8 weken
verlenging mogelijk)

3
Aanvraag
vervolgvergunning

12 weken of
30 weken
Wettelijke (minimale) termijn
van ontvangst tot beslissing

Omgevingsvergunning

- Activiteiten, zoals bouw-, omgevingsplan-, en milieubelastende activiteiten
- Los of gelijktijdig

Milieubelastende activiteit mijnbouw

- Bevoegd gezag ministerie, tenzij
- Gemeente bevoegd gezag voor meervoudige aanvraag met advies en instemming ministerie (acht + vier weken)

Bevoegd gezag andere activiteiten

- Gemeente: bouw- en omgevingsplanactiviteiten
- Waterbeheerder: wateractiviteiten
- Ministerie van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur voor: Natura 2000-activiteiten
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor: flora- en fauna-activiteiten

Vergunningen-procedure aardwarmte

Vervolgvergunning aardwarmte

- vervolvergunning aardwarmte benodigd voor de lange termijn
- definitieve vaststelling winningsgebied, beoogde duur van de winning en winningsactiviteiten

Aanvraagvereisten vervolvergunning aardwarmte

- [Artikel 24af Mijnbouwwet](#) & [Artikel 1.3b.4 Mijnbouwregeling](#)
- [brancedocument vervolvergunning aardwarmte](#)
- [format aanvraag vervolvergunning aardwarmte](#)

Toetsingskader en weigeringsgronden

- [Artikel 24aj Mijnbouwwet](#)
- [Artikel 29s Mijnbouwbesluit](#) & [Artikel 29t Mijnbouwbesluit](#)

Meerdere rechtspersonen gezamenlijk houder

- [Artikel 24an Mijnbouwwet](#)

Vergunningen-procedure aardwarmte

Instemming verwijderingsplan benodigd van Onze Minister

- Opruimen locatie, schoon en veilig achterlaten, etc.
- Afspraken met eigenaar terrein

Instemming rapport over verwijdering mijnbouwwerk

- bewijs dat verwijdering heeft plaatsgevonden overeenkomstig het verwijderingsplan en de voorschriften die aan de instemming met het verwijderingsplan zijn verbonden

Omgevingswet

1. omgevingsvergunning voor het aanleggen van een mijnbouwwerk (1/2)
2. omgevingsvergunning voor het exploiteren van een mijnbouwwerk (2/2)
3. Waarborgen veiligheid leefomgeving:
 - rijksregels die gezamenlijk staan beschreven in:
 - Besluit activiteiten leefomgeving
 - Omgevingsplan (bruidsschat)
 - aan een omgevingsvergunning verbonden voorschriften
 - o.a. publicatiereeks gevaarlijke stoffen, bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen, en normen

Omgevingswet ≠ Mijnbouwwet

- › Omgevingswet - leefomgeving
 - uitgangspunt: decentraal voor integrale benadering en inpassing omgevingsplan
 - uitzondering: mijnbouw centraal
- › Mijnbouwwet - diepe ondergrond
 - centrale overheid
- › Gescheiden wettelijke kaders
- › Verduidelijking en afstemming verdeling gewenst
 - over wettelijke kaders Mijnbouwwet en Omgevingswet en bevoegdheidsverdeling tussen overheden
- › Onderkende knelpunten:
 - o.a. reikwijdte adviesrecht en belangen die bij besluiten o.g.v. Omgevingswet en Mijnbouwwet een rol spelen, rol decentrale overheden en het moment in het proces dat zij die rol hebben

Uitdagingen in de praktijk

- › Vergunningverlening, financierbaarheid, betaalbaarheid voor de klant
- › Veel belanghebbenden
- › Samen doornemen en ervaringen ophalen voor een gezamenlijke en oplossingsgerichte aanpak

Bron: <https://www.zerofriction.co/nl/zf-pedia/wet-collectieve-warmte-in-nederland-wat-betekent-het-voor-gemeenten-en-warmteleveranciers>

Verdere links naar informatieve websites

- › [Aardwarmte · Mijnbouwvergunningen](#)
- › [Vergunningenprocedure aardwarmte · Mijnbouwvergunningen](#)
- › [Wijziging mijnbouwwet voor aardwarmte 2023 | NLOG](#)
- › [SDRA Geothermie & Integriteit afdichtend pakket | NLOG](#)
- › [Seismisch respons en beheerssysteem voor geothermie | NLOG](#)

